

Előfizetési árak:
Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Minden a lap szellemi részét illető
készenléti díj a szerkesztőségbe (földi
város, papnövevény utca 9. sz.) — az
előfizetők, hirdetőik és felszámolóik
kérdéseire a kiadónál, Hosszú István
könyvtérképeire küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petisior
ára helyeken kívül 8 kr.
Többeszi közlésnél árked-
vezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szögig 2 frt 30 kr bé-
lyeggel együtt, — minden
további megkezdett 100 szó
után 1 frttal több.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A jég megtörve!

Gróf Zámoyi Jenőt Nyitramegye
ezen népszerű és bátor arisztokratáját
illeti meg a diésőség, hogy a közöny
vastag jégtakaróját megtörte és megindí-
totta Nyitramegyében a jégárt, mely erős
bizodalom szerint, hivatva van elbori-
tani a polgári házasságot.

Az újonnan megindított ár megfogja
rémiteni a kormányt, mint a jégzajlás a
Dunamenti lakókat; a tiltakozások árja
fenyegetőleg önzölik a főrendi házra és
az egyes kerületi képviselőkre. A kor-
mány kiadta a jelszót, hogy mestersé-
sen álljanak ellent a fenyegető vésznek.
A főispánok több helyt ráparancsoltak az
ország Sanyarú Vendeleire, hogy ellen-
demonstrációt szervezzenek, de a munká-
sokon meglátszik, hogy kedvük ellen van,
hogy kénytelen kellelten dolgoznak, s nem
bánnák, ha egész fardozásukat elsöpörné
az ár.

Nyitraváros szabad választói meg-
mutatták gróf Zámoyi vezérökkel élén,
hogy a polgári házasságot ellenzik, fér-
fiak eljenzésökkel tudtára adták a buda-
pesti klikknek, hogy ők nem nyomorult
marionettek, kiket a központból távir-
dahuzalon ráncigálni lehet. De meg-
mutatja másrészt azon közöny, mely me-
gyéknk szerte még a mameluknál is a
kormány óhaját kíséri. A keresztény er-
kölcök sarkkövére intézett ezen nagyje-
lentőségű támadás általános meghotrány-
kozás tárgyát képezi, melynek hangja
kell, hogy Budapestre felhangozzék.

Azért egész bizalommal felhívjuk
ezennél lapunk minden elvtársát, hogy a
választókerületben gyűjtsék össze a nyit-
raiak mintájára, mindazon választók alá-
írását, kik a polgári házasság ellen nyil-
latkoznak.

Itt nem terjeszkedünk ki csak a
nyitrai választókerületre, hanem mindazon
kerületekre hová lapunk eljut, hova gyenge
szavunk behat és rokon-visszhangra talál.
Tudja meg az ország hajójának kormá-
nyosa, hogy midőn oly irányba tereli jár-
művét, melyet a választáskor nem helye-
zett kilátásba, megjelennek a petíciók,
ezen procelláriák, vészfecskék mintegy
előhírnökei oly viharok, mely a kormá-
nyost, -- ha irányt nem változtat -- el-
söpri a hajófedélzetről.

A kormány lapjai nem tekintik kö-
zömbös dolognak a tiltakozásokat, hanem
mint az ország megbéztett közvélemé-
nyének kitérését; s ezt, habár kellel-
tlenül, de regisztrálni kényszerülnek: azért
multhatlan szükséges, hogy a választók
osztatizmusa — mint egykor Solon tör-
vényeiben — az adófizetők tetemes ká-
rára és az ország belbékéjének megbon-
tására irányuló ezen szörnyintézményt al-
kotmányos eszközökkel megbuktassa.

Elvbarátainkat sűrűsen kérjük, hogy
ne nézzék ölbetett kezekkel, míg a ve-
szedelem megjön: hanem most, azonnal
lépjének akcióba és mutassa meg kiki
hatáskörében, hogy a behozatni szándé-
kolt tetemes terhekkel járó intézmény
mennyire nem felel meg a nép óhajainak.
— Ne becsüljük kevése az aláírásokat,
mert a választó népmecsek akkor pol-
gártárs, midőn az ország képviselőit vá-
lasztja, hanem midőn az általa kiküldött
képviselőnek tömegesen kívánságait tol-
mácsolja is.

Tudjuk jól, hogy a hivatalos hata-
lom némely inaszkadta kisinyelni fog-
ják törekvéseinket: de ez ne riasszon
el senkit, mert azért fizetik őket, ez az
ő kenyerek, melylyel akár falánk nagy-
ravágásukat, akár gyomrukát szaturálják.

De, hogy minél kevesebb kifogásolni
valót találjanak rajtunk, ajánlatosnak
tartjuk, hogy elvbarátaink csak a vá-
lasztókkal irassák alá a kérvényeket. Fel-
tüntetni óhajtanék a kérvényeken az ös-
zes kerületi választók számát s velök
szemben a tiltakozók számát, hogy akár
az illető képviselő, akár pedig a főren-
diház lássa, hogy nem gyermekek és
asszonyok, mint azt kisinyelve rebesgetik,
hanem azon polgárok nyilatkoztak, kiknek
megbízásából az ország parlamentje ala-
kult.

Számitván vidéki olvasóink buzgó-
ságára, hisszük és reméljük, hogy a febr.
12-én Nyitrán elvetett mustármag tere-
bélyes fáva fog növekedni nem csak Nyitra-
de Trencsénmegyében is, annál is inkább,
mert népszerűtlenebb törvényjavaslata nem
volt az országnak, mint ez.

Addig is és azontúl is éljen gróf
Zámoyi Jenő és dr. Bangha István,
mint a nyitrai mozgalomnak lelkes ve-
zetői!

Bende püspök Nyitraváro-
sának.

Uj főpásztorunknak ismételtén hallot-
tuk atyai szavát, de talán egy sem reze-
gett meg annyira a szív húrjait, mint az
alábbi, mely Nyitraváros képviselőtestü-
lethez van intézve. Különösen figyelmeztet-
jük az olvasót a 4. bekezdésben nyilvánult mes-
teri esztelensére püspökünk kedélyének. A
levél szövege így hangzik:

Nagyságos Polgármester úr!

Tekintes Nyitravárosi Képviselői Testület!

Mélyen meghatva halás köszönettel vet-
tem kedves üdvözlő sorait, melyekkel en-
gem főpásztorukká történt kinevezésem
alkalmából megtisztelni sziveskedtek.

A hódolatnak és tiszteletnek azon ér-
zelmek, melyeket előttem kifejeztek, nem any-
nyira csekély személyemet illetik, mint in-
kább a főpásztori tisztnek szólnak, melyet
Önöknek betöltöni fogok, melyek tehát e nagy
hivatalban az egyházra, az egyházban pedig
az ő isteni Alapítójára vonatkoznak. Mondom,
é hódolatból kevés érhet engem, mint akit
annyi érdemes férfiak sorából diésően uralko-
dó apostoli királyunk főkegyúri jogánál
fogva a nyitrai főpásztori székre kijelölt,
kinevezett; az egyházat diésően kormányzó
Szentatyánk kegyessége pedig arra minősí-
tett és megerősített. Engemet! kinek, ma-
gamat tekintve, nagy hivatalommal szemben
aggódó szívvel be kell vallanom az apostol
szavaival: hogy Isten kegyelméből vagyok,
ami vagyok; s éppen azért a legmélyebb
alázattal imádom az isteni Gondviselést, mely
engemet végtelen kegyelméből ezen any-
nyira fontos főpásztori székre áthelyezett.

A püspöki méltóság külső fénye, hála
Istennek, — valamint eddig nem — ugy-
ezentúl sem leend képes szememet kápráz-
tatni, az ő Nyitra főpásztori székében sem,
íhonnam a hit világa már akkor világított a
Lélekűvek vidék lakóinak, midőn az őseink-
nek meg csak nem is derengett! Hátralevő
életnapjaim rövidsége egyrészt, másrészt meg
új hivatásom fontossága és az azzal járó
nagy felelősség tudata súlyosan fekszik lel-
kemen; s nem fogok arról megfelelkezni
soha, hogy apostoli működésem új terül az
Ur szőlőjének oly része jutott, mely az egy-
házmegye diéső védenszerteinek drága vérvél
áztatva, annyi lángbuzgalmu előd apostoli
fáradalmaitól díszesítették, kiknek nyomdo-
kait követni, mindenkor legszentebb köte-
lességem leendő.

Engem az evangélium nevelt, annak
szellemében fogok élni Önöknel is: utjaim
egyeneseek lesznek, minden igazság és jog
szeretetének, minden gonoszág gyűlöletének;
a gyarlóság iránti szelid türelmemek utjai;
irgalmam a szegény, gyenge világosságom
a tudatlané, határt nem ismerő szeretetem,
minden különbség nélkül, mindenkié.

S azért én bizton reméllem és erősen
hiszem, hogy megismerve őszinte jóakarato-
mat, velem együtt rendületlen kitartással
fogják teljesíteni ezental is mindenkor, mel-
tőn a „nyitrai“ névhez, szent vallásunk és
édes magyar hazánk iránti kötelemeiket; azon
kötelességeket, melyek teljesítését szent hi-
tünk joggal megkövetelheti minden hű fiától,
s a magyar hazafiság méltán elvárhatja min-
den igaz honpolgártól. Mert az egyháznak
— mely bennünket jöteleményeivel szü-
lünkől kezdve, koporsónk bezártáig elhal-
moz, — és a hazának — melyen bölcsőnk
ringott, s mely majdan hantjával eltakar, jogok
van megkövetelni tőlünk áldozatokat, melyek
elől egy jóra való keresztény s egy hű ha-
zafi sem zárkózhatik el. Ezeknek szent ügyet
tehát előmozdítani tartunk kötelességünknek
az utolsó lehellegtig!

Fogadják Nagyságos Polgármester úr és
Tekintes Városi Képviselőtestület Nyitra
városi közönsége nevében kedves üdvözlő so-
raikért újból halás köszönetemet, s legyenek
meggyőződve, hogy új székelyem, Nyitra
városa szellemi és anyagi érdekeinek elő-
mozdításában, szerény erőmhez kepest, részt-
venni fogok.

Kiváló tisztelettel, maradok

Garam-Szent-Kereszten, 1893. febr. 13.

szerető főpásztoruk

Bende Imre,

nyitrai püspök.

Látogatásom a Vatikánban.

(D.) A hol egykoron Nero kertjei áll-
tak s fálykakként égő keresztényekben gyö-
nyörködött a cirkusi játékok után áhító
római nép, ott áll sz. Péter bazilikája s
mellette a nagy épületomb: a Vatikán.

Az ó-kori, elenyészett és az újkori, ke-
resztény, ma is virágzó civilizációnak válo-
pontja e hely, két világrend ölekezése, mely
sz. Péter apostol strján vevémet. Két év-
ezred surrant át már e sir felett s belőle
új élet terjedt Európa virányaira, felemel-
kedtek a mai államok, a belőle kelt eszmék-
ből a mai civilizációnk, melynek mi gyerme-
kei vagyunk.

1887. dec. végén én is álltam e helyen,
a pápának 50 éves aoldzári jubileuma vitt
oda. Hídeg teli idő volt, hóhelyek hullása
kísért a Tiberen túl... a sz. Péter-terre.
Odaérkezve azonban mintha csak a termé-
szet erejét elvesztette volna rám, álmélkodva
megálltam, — a nagy obeliszkből, a sz. Péter
templom, a nagy vatikáni épület s a sz. Pé-
ter-teret környező két sor kolonád köveiből
kisugárzó eszmeinek hatalma alá kerültem.

Micsoda látvány ez, micsoda környezet,
micsoda hely! Azon pillanatok egyikét éltem
itt át, midőn az ember szívét-lelkét az ér-
zelmek árja járja át s a nyelve tehetetlené
lesz azok kifejezésére. A mult és a jelen
eseményei; egy eltemetett ó-kor s annak az

TÁRCA.

Róma ünnepe.

A világ tapsol Róma örömeinek,
Róma most is a régi „urbis“ maradt,
Honnán felénk az ide, az örök élet
Igyé folyóknak, mint bíróz patak,
Büvös patakúknak, mely agyonútkba
Is megegyasztal, mely reményre köszti
S szót: „Az igaz teste halálra váltva
Szűli a lélek szebbik életét“

Sok éve már, hogy föltűntel ragyogva
A szent Atyánk, egyházunk díszé Te,
S hitünknek híved agyabuzásba vonca
Támad tettekre dásádb élet,
Oly tiszta volt nevednek égi fénye,
Hozzád parágni jalt se féltkeztél,
Hogy az egész világ bámulva nézte
S habérból vont fejed köré mezt.

S habár nagyári, fényes palotában
Ríngatta bölcsöd gondos jó szüled,
Szíved mégis már legesszengébb korában
Alázat templomáod szenteléd,
A valódi, a méltó férfi-jellem
Lelked tekintse hű esköz gyanánt,
Lelked, a mely a jobban törhetetlen
S csillagként szorja a hit sugarát.

S azok ellen, a kik rád támadnak
Szívednek vaj mi nyugtolt szent erőt?
Hítéd örökre éber csillagának
Szélid sugara az v-zette út,
Ez nyugtolt neki durva támadások
Ültél sebze enyhe búzámot,
S midőn már mindent, mindent eszve látott,
E csillag fénye új reményt adott.

Élted örök, mert műveidben élsz Te,
Sok eszredreke hirdetik neved,
Mely annyi ató lélek életére
Ébresztő hajnal, fényugárt vetett,
S mi a halálát felbuzdulca égre
Lelked inákkal vesszük im körül,
S közös anyánk, a szent Egyház szemén
A hála forró, gyémánt könye út.

Szathmáry István.

Uti kaland.

Rudolf trónörökös 15 napig utazott a
Dunán; Phileas Fogg nyolcvan napig a föld
körül, persze csak Verne regényében, de
34 óráig gyorsvonaton meg nem utazott
senki Budapestre vidékünkéről. Ilyen pech
csak rajtam esik meg. — Egyáltalában
pechfogel voltam egész életemben.

Mikor a gölya idehozott erre a csúf
világra, nem hogy egy hercegi palota ké-
ményere szállt volna, hanem odadobott egy
régii nemesi kurtába. — Ferjem, ki különben
sokat tesz meg kedvemért, a világrét sem
akar milliórius lenni; van vagy 50 darab
sorsjegyem, hát a főnyereményt nem mindig
más viszi el? Mind csupa pech!

Férjem ígeretét beváltván, a farsangban
engem meglepve azzal lép be: — Cicám,
csomagoljon, mert holnap elutazunk Pestre,
és egy hetig maradunk ott, akarom, hogy
kisse mulassunk, szórakozzunk mind a ketten.

Ti kedves és szép fővárosi menyecskék,
ti ezt nem tudjátok, mit jelent az, ha egy
kisvárosi asszonyt a férje egy hetre viszi
mulatni közeték!?

Örömem leirhatlan volt, és férjecké-
met sokszor megölelve ezen fess gondolata
miatt, másnap reggel azonnal hozza fogtam
a csomagoláshoz, ami nálam nem könnyű
dolog, mert én 72 skatulya nélkül nem igen
indulok nagyobb útra. Ez persze igazított
munka volt, de csakhamar elkészülve vele,
az est homályában érkeztem Diószegre. Itt
vártam dobogó szívvel a gyorsvonat prűsz-
kölő robusát.

Zord zivataros nap volt, brrr ha rá-
gondolok még most is fázom. A vonat ne-
gyedórai késéssel jött, és a felszálláskor Pattay
állomás főnök, egy kedves ismerősöm, bú-

csuzáskor ezt mondja nekem: Kivanom nagy-
ságos asszonyom, hogy még ma jussanak
celjokhoz. — A patvarba! Hiszen nem utazom
Konstantinápolyba. Budapestre pedig tíz óra
fele érkezik a vonat.

Ezen kívánsága Pattaynak csakhamar
felelde lett, és mi egy I. osztályú kocsiba
húzódtva, láttuk, hogy csupa ismeretlenből
áll az uti társaság.

Az én vis-a-vis-m én látszólag fiatal
párocska volt. A férfiün meglátszott, dacára
uniformisának, hogy nincs ezen munda-
hoz szokva — tehát rezerve-hadnagy — gondol-
tam. Az oldalán kis felesége, fiatal szőzke
menyecske és nekem különösen szimpatikus.
Jobbomom egy kedélyes bécsi útt, aki
folyton viccelve hangoztatta: Furchtbare
Wetter, Donnerwetter! Önök nem is sejtik,
hogy a vonatot negy mozdony húzza, s elől
meg egy hóeke szánt.

Aztan diskurálattunk, hol directe hol
indirecte, míg nem az elkerülhetlen bemutatás
után megtudtam, hogy az én vis-a-vis-m
egy pozsonyi kultur-mérnök és Margit a kis
neje. Az asszonyka kezdett beszédesebb lenni,
oly annyira, hogy egészen megfelelkeztem
a kint tomboló és fokról fokra emelkedő
borzasztó hóviharról.

Nyolcz óra tájban értünk Váczig, az
ominózus Váczig, ahol elmondhatom már
most én is, hogy ültem Váczon 12 órát.

Az egész vonal be volt fuja hóval és
a váci állomás főnök jelentve jött kérni a
t. hölgyeket és urakat — egy bizonytalan
ideig türelmesen bevárni az indulás percét.
Boldog Isten! Most voltam először türelmes
életemben, mert mást nem tehettem. Körü-
löttünk jobbra balra hóhegyek, felettünk dülő
fergeteg.

Képzeltető, mily óriási zavar fejlődött
ebből; egyesek szitkozódta, haragudtak,

mások jó arcot vágtak a rossz játékhöz. —
Margit meg én kacagva szidalmaztuk a vén
doctort, kinek balsejtelme ime beteljesült.
Nekünk asszonyoknak mindjárt megkönynebb-
ből a szívünk, ha egy kicsit pöröhlhetünk.

Mar most gondolunk kellett az éjsza-
kára, és gyors elhatározás után, a gyors-
vonat etkező kocsijába siettünk lefoglalni
egy asztalt. Így új ismerősök — a mérnök
és neje — meg mi ketten egy kis asztalka
elé telepedtünk le, és rendeltük vacsoránkat.

Alig ültünk pár percet ott, egy ismerős
hang „jó estét“ kívánva, úti meg füleinket,
és ime — kit ismerek fel — Livio régi is-
merősöm, rokonom, egy B. vármegyeli gazdag
földbirtokos és ismert kedélyes ember.

A viszontlátás öröme után bemutatam
asztaltársaimnak, és így ő is hozzánk esat-
lakozott.

Üheltünk vagy tíz óráig együtt, foly-
ton kérdések és feleletekből álló diskurzus-
ban. Kis társaságunkon lassankint az élm és
fáradtság jelei kezdtek mutatkozni.

A többi publikum visszavonult, mindig
kevesebben lettünk a teremben. A bizony-
talanság mi lesz velünk, mikor indulunk,
szörnyen nyugtalanított bennünket. Ily han-
gulatban egyszerre valami különös, valami
érdekes murira kezdett fájni a fogam; nem
is gyanítva, hogy e lankadtnak vélt kedé-
lyeknek egy csekélyke ösztönzés után hir-
telen kedve kerekednek pozícióim elfoga-
dására, és semmi sikert sem várva, egy
vakmerő ötletem tamadt.

Livio — mondam — tudja mi lenne
most jó gondolat? Mivel mi a reggelnel e-
lebb egy sem mozdulunk innen, ha már Vác-
zon vagyunk, hozassa el a váci cigányt ide a
waggonba.

Ez olaj volt a tüzre! Egy harsogó el-
jen, és ideám felóra mulva realizálva lett,

emberisége, egy efolé emelt uj-kor s annak a törekvései, melyek mind e helyhez, mint középpontjukhoz kapcsolódnak, surrantak át a fejemen; meghatva voltam egész belsőmben.

Innen indultak ki egykoron Gergely pápa misszionáriusai Anglia megterítésére; innen kapta sz. István királyunk a koronát s hazánk szászereket a hadviselésre. Innen művelődött az egykoron őserdőkkel borított barbár Európa; innen intezik Afrika, Ázsia polgárisultságát manap is.

Hány császár lába érintette e helyet, hány tudós, hány művész? Minden köre, minden talpalatnyi terre történet van írva itten, s mindez bővös erővel hatott lelkemre.

Az idegen szájtáta megáll e helyen, mintegy villamtól sújtva, — mondja Kleinpaul. En velem nem történt másképpen. Sokáig édes gondolatokba elmerülve állottam...

Azután a hová Japán mikadoja, a perzsák sahja csakugy, mint a hatalmas nemetek vaskancellerja, Bismarck, kegyelettel tekintett, én is feléjeztam a sz. Péter tőről a vatikáni palotára, annak hosszú ablakosrára s szívem feldobogott a gondolatra; ott, azok valamelyike mögött dolgozik XIII. Leo pápa!

Éreztem a pillanat fontosságát, hogy megláthatom majd azt, aki nemcsak főpapi hatalmával, de egyéni szellemerejével fogva is korunk legnagyobb férfija, a barát és ellenségétől nagyra nevezett pápát.

Részese voltam a magyar tanári zarándoklatnak, mely impozáns számmal hódiótát vitte a keresztény világ tanítójának — jubileumára. Remélhettem tehát, hogy nemcsak a művelt világ középpontját képező ezen helynek — a sz. Péter-térnek — köbe vesett néma történetét eldélhetem lelki szememmel, hanem egyuttal színről-színre is láthatom a mestert, a ki irányítja a mai idők történelmét.

Ez az óra is megérkezett. Felvonultunk a Pius-lepésőn a Konstantin-terembe s onnan, miután egy éjszak-amerikai zarándokcsoporthoz kivonult, a Rafael loggiákba vonultunk — a pápa elé.

Ott ült széken felkőben svájci gárdájától körveve. Körülé kardinalisok s szolgálattevő kamarasai. Feher főpapi öltönyben, két övvel, igen magas homlokával, igazi fejedelmi tekintetével, keresztbe vetett lábakkal s reszkető kezeivel előtűnt az ősz XIII. Leo. Mi mind leterdeltünk.

Mig Haynald bíboros mondta üdvözlő beszédjét, én gyermeki meghatottsággal néztem ezt az igen szikár, alabastron fehérű arcot, a széken ülő pápát, Krisztus földi helytartóját. A legnagyobb eszmenek képviselőjét, amit az emberiség történelme ismer. Elénk, izgó-mozgó temperamentumú férfiak, kinek tekintete a fiatal kor elevenséggel mérte végig környezetét. Előkelő, grófi származása első pillanatra elárulja magát.

Néztem a Leót: a terem falán lévő freskó: a halászó Pétert ábrázolva, oly jó kiengesztelte volt az ülő papának, kihez Péterben szolt Krisztus: te kőszál vagy s e kőszálra építem anyaszentegyházamat.

Néztem anyaszentegyházunk fejét, a sziklát, amelyhez két évezred óta csapkodnak az erős hullámok s megtörve oszlanak szét; néztem a tanítót, ki tévmentes tekintetével őrzi hitünk egységét, midőn annyi ellenkező nézet, annyi új tan darabokra foszlott, a történelemé lett már.

Néztem a német kulturharc lecsillapítottját; néztem a hit fejedelmét, ki koráraitaval a szabadkőművességet, a szocializmust megostromolta, ki irányezsméket szabott a felhomlott társadalmi rend visszaállítására; kit, jöllehet bírtokából kifosztva áll, a nem

katholikus fejedelmek is, orosz, angol, német, török felkeresnek s hódolva elismerik szellemi nagyságát.

Néztem az örök igazság, a sursum corda hirdetőjét, az idealizmus rendíthetetlen képviselőjét az anyagba süllyedt modern világ közepén.

Elragado látvány a mai kor fiára, barki is legyen az; nekem örömkönyűt esalt a szemembe.

Haynald beszéde után ő szolt meg erős, vastag hangon olaszos kiejtésű latin-sággal. Kellemesen érint, szeretett fiam, — mondta a többi között — a ti jelenetek, mert ti az ifjúság nevelésével foglalkoztok, amire az egyház oly nagy súlyt fektet. Magyarország reménye a ti kezeitekbe van bízva. Ugy legyetek tanítói az ifjúságnak, hogy erkölcsi nevelésüket el ne hanyagoljátok. Jó példátok sokat adott ez ügyben... Üdvözöljétek a nemes magyar nemzetet nevemben...

Jöllehet meg volt tiltva, mégis oly „eljen”-t kiáltottunk a sz. Atya beszédére, a melyet csak a magyar tud kiáltani, ha meg van hatva. Oh hiszen e nemzet fia, ki soká csak sírva-vigadott, tudja csak igazán melatni egy fogoly-pápa esdő, intő, panaszoló szavát.

Nem hiszem, hogy egy tanártársam is megelégedett volna a legfőbb tanító szaváról, melyet az ifjúság nevelése iránt adott nekünk. Főler az minden miniszteri utasítási-szabályzattal. En nem feledkeztem meg róla.

S ez órában is, a mai napon, midőn ismét számosan hazánkfiak közül ott állnak a Peter-bazilikában az 50 éves püspökségét jubiláló pápa körül, midőn annyian merítettek ott ismét lelkesedést a kath. hitet való küzdelemre... jól esik nekem az atelt pillanatra visszaemlékezni s messziről kiáltok Róma fele: eljen a pápa-király!

A polgári ágyasság.

F. hó 12-én gr. Zamoyski Jenő meghívására díszes gyülekezet jött össze a „Korona” vendéglő emeleti nagytermében. A gróf ur értekezletre hívta meg Nyitra város katolikus és független intelligenciáját, továbbá az iparos osztály értelmiségének nagyobb részét. Az értekezleten csak a meghívottak vehettek részt, mely célból mintegy 70 meghívót küldötték szét. A felszólításnak 60-an engedtek.

De hazug a fővárosi lapok azon híre, mintha a többség csupa papokból állott volna, lévén az egyházak összesen négy személy által képviselve. A többieket, kik egytől egyig úgy az értekezlettel, mint annak határozatával az utolsó bűntől egyetértettek, készakarva maradtak távol, hogy a mozgalom, amint az a világi polgárok között keletkezett, úgy azok majdnem kizárólagos részvételével mellett folyjon is le. Igaz, voltak ott iparosok is kisebb számban, de tudvalevőleg a tisztességes iparos szavazata nemcsak a választáskor, de most is annyit nyom, mint az olyan tekintetes uré, aki talán szívesen eljött volna, de nem mert megjelenni.

Az értekezletet gr. Zamoyski Jenő abaléható nagybírtokos nyitotta meg, felszólítván a jelenvölköket, hogy a tárgyalás sikeres eszközölésére elnököt, előadót és jegyzőt válasszanak.

Elnöknek közlekedéssel gr. Zamoyski Jenő, előadónak dr. Bangha István, helybeli magasműveltségű jeles ügyvéd s jegyzőnek lapunk szerkesztője lett megválasztva.

Az elnököl gróf ur erre felhívja az előadót, hogy terjessze elő a napi renden lévő

sieltünk; csak innen láthatunk a mult éjszaka tombolt viharok rettenetes művét.

E Vácson hátrahagyott gyorsvonat, a sző legszorosabb értelemében, a tetőig volt befújva, fekete keménye mint egy nagyfejű szörnyeteg ijesztőleg kandikált ki a fehér lepel alul.

Most egy más vagányra térve, biztosra vettük, hogy nemcsak a fővárosba jövünk. Az arconok, dacára az álmatlan éjnek általános volt a meglegedés. Mindenki fris és ruganyos lett.

Vonatunk a sok hó miatt csak lassan, döcögve haladhatott előre, de ez nekünk már fel sem tűnt, örültünk, hogy ily tempóra érkezünk Dunakeszre.

De a vihar itt újra megálljt sivitott, s akkora hógörgeteget állított a mozdony elé, hogy vakmerőség lett volna tovább haladni.

En csak kénytelen kellett lenni nyugodtam bele soromba, mint akkor, valahányszor férjem megtámadja az új béli ruhát, de hát mit csináltam volna? — Itt rekedtünk déltől egész estéi hat óráig.

De felvünk volt a leleményes, bár álmos Livio. Ő majd gondoskodik rólunk, okoskodtunk.

Első teendőnk volt most Margittal kisse felrázni és felfrissíteni Liviót, ami nem sok fáradságunkba került.

Livio kiszállt s egy kis szemlére indult megtekintendő a dolgokat. A jó hideg levegő csakhamar elvette mámorát. Rövidke negyedóra múlva azonban visszatér barátunk egy párolgó, sőt, nem épen izléses üstel kezében.

Isszonyú hahota kíséri megjelenését, és a meglepett arcok láttára Livió még mindig Morfeus karjaiba véve magát, midőn bográcsával az utazó ál-istenöknek aldozui

tárgyat. Mire dr. Bangha rövid, de velős szavakkal eszteli az állam intencióját a polgári házasság által, hogy az erkölcs megtanulására törekszik, midőn megtagadni akarja évezredes multját. Ezután felolvasta azon magvas felirat szövegét, melyet a nyitrai kerület választó polgárai a főrendiházhoz benyújtának, mit az értekezlet viharos eljénzessel vett tudomásul. — A felirat betérjesztésére Zamoyski gróf kértett fel.

Erre gr. Zamoyski indítványozza, hogy a felirat könnyen hozzáférhető helyekre nyilvános aláírásra kitéssék. Amit az értekezlet egyhangulag elfogadott. Az aláírásra kitűztett Huszár István könyvelőskedése, továbbá a nyitrai ipartestület helyisége (káptalan-utca Szirányi-lele ház) valamint a nyitrai népiskola tanterme.

Ezután Vágner József apát-kanonok ur szolt fel, ki utalt arra, hogy e kérdés már 1870-ben tolatott fel erőszakosan, de az akkori zivataros időben is mint eretien eszmet elejtettek. Avatottan vetette vissza azon állítást, hogy a polgári házasság sem vallási tanokat, sem pedig polgári jogainkat nem sérti, mert — ugymond a szonok — azt állítani, hogy eskesse meg az egyház is, de csak akkor érvényes a házasság, ha az állam közege esketi meg, s ilyenkor állítani, hogy az egyház jogait nem sértik, legalább illuzórium. Utalt továbbra a többi felekezetre, kik nagybörszint perhorreskálják az állam ezen kiterőben lévő erőszakoskodását.

Beszédét zajos helyesléssel hallgatta a gyülekezet. Miután egy oldalról sem emelkedett ellenvelemény gróf Zamoyski Jenő lelkes szavakban megköszönte a résztvevők megjelenését, mire Nyitra város patriarkális alakja, Zerdahelyi Adolf ur emelkedett fel és meleg köszöntéssel kiteretben tolmácsolta a jelenlevők halaját az elnököl gróf ur iránt, ki a vidékről közénk faradozott és letesítője lett annak, hogy Nyitra város polgárai megtarthatták első nyilvános katolikus értekezletüket. Zerdahelyi ur velős szavait riadó eljénzést követte.

A Kovareon elhangzott „első vész lövés” nem marad egymagában, a nyitrai számbokréthi választó kerületben. A vesztenei kerület is megmozdult, a hol Tarnóczy Béla es. kir. kamaras, alsó-leleci földbírtokos kezdeményezésére szinten megindultak az aláírások a polgári házasság es állami anyakönyvek behozatala ellen. Igy Vasvári-Bellán a katolikusokkal az összes szidők kivétel nélkül Zámbockréthy József orsz. képviselőnel kérelmezik, miszerint a polgári házasság es az állami anyakönyvek ellen foglaljon állást, „minden befolyását oda irányozza, hogy a kormány egyházzpolitikáját megváltoztassa es a szent-egkek eltörése fele kinyújtott kezét meg jó ideje korán visszavonja, hogy — a felhivas szerint — egy előre nem látható lelkiismereti küzdelem folytán megeshető vallási háborúkat elejét vegye, ha pedig a kormány szándékától el nem állana, úgy perhorreskáljék egyház politikája ellen mindenestire szavazni meltoztassék.”

Ehhez hasonló mozgalomról a szomszéd szkaicsáni kerületből is hallunk hangokat.

Tvrdy Ignác prépost ő nagysága s Csaca mvaros plebanosa kifejtette alaposan folyó hó 12-én tartott szent beszédjében a híveknek a polgári házasság mibenletét; körülvonaloza a behozandó polgári anyakönyvek intencióját; melyekkel a hitelveinket sértő Csaky-féle februári rendeletet akarják végrehajtani; szóval megismertette híveivel a hangadó körökben hirdett vész.

akar, paes — az egész üst tartalma, csupa hurka, kolbasz es karbonádú a didergő Dianak lába elé kerül, s elzsírosítja es piszkítja kupékn padlóját.

— Ki evett volna olyanból? — Még a konduktor is bejött es első osztályba nem illő felháborodással mutogatótt az izletes darabokra, s megbotrányozott lelke csak akkor csendesedett le némiképp, mikor megmondottuk, hogy a karbonádit nem csak felszedheti, de el is viheti.

Mar most gondolhatja Liviusz ebredése, esodalkozása, a mi sikoltozasunk es kacagásunk mily hatast keltett!

Mon diner est perdu — jujgatta az egyik francia, es Livio kezdé felszedni az egész lepottyanú furesz dolgokat, itt ott kimálgatva a padlón heverő jó falatokat.

Hanem persze senkinek sem jutott eszébe az ily felállat illos harapni valóhoz nyulni. — En csak azon esodalkoztam, hogy honnan a Tartarusból szedte elő mind ezen dolgokat? Csakhamar azonban megfejtette a rejtelet. A dunakeszi bakternál disznótörsozart volt, töle vásárolta a porul járt enni való.

Delután öt óra táján hét mozdony segítségével, es Budapestről kirendelt 450 munkás serény faradalmu folytán, kik a havat pár óra alatt elkotorták, juthattunk végre célunkhoz.

A fáradságos, viszontagságos ut most, midőn a hó már olvadóban van emlekezetem fénykép hártáján örökké le van kötve s az elmult bajok után bizonyos aureole-lal veszem azt körül. Annyit mondhatok, hogy utazhatunk gyorsabban Budapestre, utazhatunk kevesebb fáradsággal, kevesebb beszakodással, de oly feledhetlen társaságban nem utaznak soha mint.

Gipsy.

hozó elveket. Felhivasára a csacai választó s nem választó polgárok százai aláírták egy ő nagyméltósága Gróf Zsichy Nándor utján Ő Felsőházhoz benyújtandó kérelmet a polgári házasság s a polgári anyakönyvek behozatala ellen.

A csacai esp. kerület papsága pedig len híveikkel egyetemben Bóro Popper Armin a kerület országgyűl. képviselőjéhez kervényt intezett, melyben őt emlekeztette a választáskor tett ígertetere arra kerik, hogy a polgári házasság s a polgári anyakönyvek behozatala ellen a parlamentben nemcsak negative, de positive is muködjék; közre legyen érdekeink szoszólója s az itteni közvélemeny tolmácsa az országgházban.

Csacai.

30 éves jubileum.

F. hó 14-én ünnepelte a Nyitrai takarekpenztár fennállásának 30 éves jubileumát.

Ma, midőn a társadalom minden rétegét bizonyos jubileai mániá fogta el, midőn minden jelentetelen eseménynek evfordulót szerte hirdett feny, pompa es ünnepek egész sorozatával szeretik megünnepelel, szinte jól esik az embernek, ha egy oly igazan közbeesülésh es köztiszteltelen álló, a közérdeket es közjót mindég híven szolgáló intézetnek, mint a nyitrai takarekpenztár, 30 éves jubileumán részvehetett. Maga az ünnepelel, mely egy, az igazgatóság által rendezett fényes estebed alakjában nyert kifejezést, az intézet hivatalos helyiségének nagytermében folyt le. Az igazgatóság, felügyelőbizottság es a tisztviselőkn kívül résztvettek azon városunk előkelőségének nagyobb része es a közhatóságok fejei. Ott láttuk Craus Istvan alispán, Venczell Ferenc nagyprépost, Sándor Géza törv. eln., Magyar Miklós penz. igaz. Meroy Lajos orszgy. képvis., Craus Vince ár. el., dr. Thuróczy Károly m. főorvos, dr. Thaly László h. törzsorvos, Kostyal Pál polgármester urakat, a helybeli pénzintezetek vezérigazgatóit s még többieket, szám szerint mintegy ötvenet.

Alig foglalt a díszes társaság az izlésesen díszített asztaloknál helyet, rázendült a vérszédítő zene, megcsendültek a poharak, fellendült a jökevű s megindult a hivatalos, hanem azért bensűleg érzett, a nem hivatalos, de szívből jövő felköszöntök egész áradata.

Az igazgatóság érdeműs elnöke az ő ismert jó elveivel igyekezett az amtyig is virágos jökevűt a legmagasabb fokra emelni. A pezsgős üvegek, illetve azok dugaszainak durrogása, a hurók lagy csengése, a lelkesült eljének s a szívhez szolo magyar dalok zengése, kellemes harmóniába olvadva, bővölögörbe burkolták az egész társaságot.

A határtalan kedélyes hangulat, az aranyos jökevű szerte szorta sugarait s mosolyt, ifju pirt varazsolt meg az öreg urak komoly arcára is. Rövid perckent telt el az ej s már jól bent voltunk a masnapban, mikor a fényes társaság, eltelve a legedesleb emlékekkel, szetszórt, hogy az alom tündérbirdalomban elszönderegve, még egyszer elvonulassa lelki szemei előtt az elvezetes est kellemes elmenyeit.

Az estelek es italok kifogástalan volta Jozsics Gy. vendöglős érdeme.

Nyitramegye népiskolái.

(Vége).

Dacára annak, hogy az utolsó évtized alatt a tantermek száma 190 el szaporodott, a hiány e teren meg mindig jelentékeny; ennélfogva a tantermek szaporítása elrendeltetett 61 elemi iskolánál, nevezetesen: a nyitrai járásban 13 helyen, az ersekújvári járásban 7 helyen, a vágsellyei járásban 4 helyen, a nagyatopolesanyi járásban 2 helyen, a számbokréthi járásban 4 helyen, a privigyei járásban 8 helyen, a galgóczi járásban 3 helyen, a póstyéni járásban 1 helyen, a vajuhelyi járásban 3 helyen, a szenici járásban 5 helyen, a miavai járásban 3 helyen, s végre a hollési járásban 3 helyen.

Az említett 61 iskolánál a tanterembövitésre vonatkozó rendelet az illetekes hatóságok által már részint foganatosított, részben a végrehajtásra halasztási idő engedélyeztetett.

A megye területen muködött 765 tanító, kik közül képesített 698, nem képesített 67, rendes 622, segéd 143, ferfitanító 683, nőtanító 82, állami 76, községi 25, r. kath. 440, hely. hitv. 11, ág. hitv. 78, izr. 113, magán iskolánál 22. A képesített tanítók számában az emelkedés 11.

Az alkalmazásban volt tanítók közül nem birta a magyar nyelvet 57, ezek közül 19 róm. kath., 38 ág. hitv.

A megye 497 iskolájában magyar volt a tannyelv 204-ben, nem magyar 293-ban. A nem magyar tannyelvű iskolákban sikerrel tanítottak a magyar nyelvet 236-ban, nem tanítottak 57-ben.

Ipartanműhely volt a mult évben 4, es pedig Hollcsen, Nagy-Bodokon es Szokolcan női kézimunkákra, Chvojnicán pedig fafaragásra oktató tanműhely. A növedkek száma 128, az oktatast 6 tanerő végezte. A készitvények értéke 2912 frt volt. Fentartásukra fordítottak 6519 frt. A nyitra-bodoki tanműhely fentartója Stummer Sándor báró, a chvojnicai é felvideki magyar közművelődési egyesület.

A megye 538 iskolája közül, a törvénynek megfelelő felszerelés meg van 521-ben; farskola van 447-nél, iskolakert van 423-nál, tornater van 326-nál, könyvtár van 443-nál, házi ipar van 447-nél, a törvényben megszabott összes tantárgy tanított 496 iskolában.

A megye 31 községében összesen 37 óvoda volt, és pedig: állami 10, felekezeti 8, alapítványi 1, egyesületi 14, magán jellegű 1. Az óvodaszemélyzet száma 40; ebből okleveles 35. A bejáró gyermekek száma 2890; ebből fiú 1391, leány 1499. Fentartásukra fordított 24,166 frt, ehhez az állam 6111 frttal járult.

Ez adatokból nyilvánvaló, hogy Nyitra-megye a kisdéavást rendező 1891. XV. t-cikket megelőzte, amennyiben a vármegye azon 17 község, amelyekben az idézett t-cikk értelmében óvodákat kellett volna létesíteni, 12 már évek óta birt egy vagy több óvodával. Ugyanazon törvény szerint vármegyékben 12 oly község van, mely állandó menedékházat köteles fentartani. A törvény életbe lépte előtt már 4 község birt ily menedékházzal. Megyénkben 158 oly község van, mely — a törvény értelmében — ideiglenes nyári menedékházat köteles fentartani. Ezen községek közül 16-nak már állandó óvodája van, melyekben a törvény által intendált cél sokkal biztosabban érhető el, mint az ideiglenes nyári menedékházakban.

Helyi hírek.

A polgári házasság Nyitrán.

E helyen is figyelmeztetjük a közönséget, hogy a polgári házasság ellen beadandó kérvények aláírás végett a következő helyeken lesznek kitéve: *Huszár István könyvkereskedése; az ípartestület helyisége* (káptalan-utca, Szirányi-féle ház) és *az elvált iskolák tanári terme.* Felhívjuk tehát városunk választó polgárait, hogy az ezen helyek bármelyikén kitett ívet minél tömegesebben aláírni sziveskedjenek. A kérvények már folyó hó 19-től aláírhatók.

A polg. házasság a vidéken.

A febr. 12-én Nyitrán tartott értekezlet elhatározta, hogy az egész vidéket be fogja vonni az akció nagy munkájába, mert meg nem mindenütt tettek úgy, mint Privigyén, hol 2153 az egész kerületből összegyűjtött aláírással ostromolják a ker. képviselőt, *Sporozó Ernő* urat. E végből gr. Zamoyski Jenő O mlga felhívást intéz a vidék más kerületi kath. választóihoz, miszerint a nyitrai polgárság példáját kövessék s minél számosabban írják alá a kérvényeket. A kérvények mintája *Huszár István* könyvkereskedésében kapható Nyitrán. A főrendiházhoz beküldendő kérvények *diósgyőri* papírosra nyomva 100 db. 2 frt. közösleges papírosra 100 db 4 frt 60 kr. — Együttal jelentjük, hogy a kérvények tót nyelven is kaphatók, de tanácsosnak tartjuk csak a magyar szövegnek aláírni, míg a tót szöveg a magyarnak inkább csak magyarázására szolgáljon a választók előtt. — Melegen kérjük trencsénymegyei elbarátainkat is, hol lapunk szintén nagyon el van terjedve, hogy a mozgalomhoz minél számosabban csatlakozni sziveskedjenek. — O Felsőge kíván tájékoztatást szerezni Magyarország véleményéről, adjuk meg tehát e tájékoztatást minél eklatansabbul.

Adomány. Ronchetti József ur

a keresztény nőegylet társzavazójának 11 frt és 10 krt ajándékozott; ugyanazon egylet élelmezési alapjának pedig *Ocskay László* ur 3 frtot adományozott.

Párba. Lapunk utóbbi számban

ezen cím alatt két fiatal ügyvédjelölt parvadaláról emlékeztünk meg. A vívók egyike, dr. *Csepreghy Vilmos* ur, alig néhány órával lapunk megjelenése után azonnal felkereste a „Nyitrai Megyei Szemle” szerkesztőjét és felvilágosítást kért az iránt, hogy lapunk az ő párbaírt nevéssége akarván tenni, nem elég objektívítással adta elő a komoly ügyet. — Erre nézve ki kell jelentenünk, hogy mi a párbaírt nevesnek trefának nem tartjuk, hanem igenis komoly és vegtelenül szomorú társadalmi jelenségnek tekintjük. A ki a rövidke közlenyét atólvasta, meggyőződhet arról, hogy abban a párbaírók személye ellen éppenséggel semmi sértés sincsen, még az olyan ki-városi közönség előtt sem, mint Nyitra, hol azt szeretnék, hogy mindenkinek szemelvénye csak — vattával nyuljon az iró. Dr. *Csepreghy* urral csak egyszer volt alkalmunk találkozni egy nagyon látogatott társaságban, s akik ott jelen voltak, tudhatják, hogy ott *Csepreghy* urat csak jó oldaláról ismertük meg. A másik párbaírózt meg látáshól sem ismerjük, s így egyenlő több okunk van rá, hogy se az egyiket, se a másikat ne kiesinyeljük, annál kevesbe sergessük. Ennyit a személyekről. — Ami most magát a párbaírt illeti. — tehát eltekintve a személyektől — azt természetesen nem engedhetjük meg, hogy a közönség írja elő a modort, miképen referáljunk valamelyik párbaíró. Az elégtétel ezen sajnálatos nemet legtöbbször magok a veredők is kárhoztartják, s csak azt lehet fájalmi, hogy társadalmunkban akad minden humanus célra szövetkezt, minden jót támogatni hajlandó egyének találkoznak; de meg nem találkoztott egy is, aki a mindenkéül kárhoztartott, előre megállapított verekedésre rástútna a lovagiatlanság bélyegét. — Az egyház kikö-

zósítással, régi magyar törvényeink infámiaival, az új büntető Codex 2 évi államfogházzal sújtja a párbaírókat, s mégis, mint a rákfené ellen, tenetetlenek vagyunk a társadalom ezen gyogyithatlan sebével szemben.

Köszönet-nyilvánítás. Kereskedelmi- és ipariszkolai jutalmakra, a nyitrai takarékpénztár által megszavazott 25 frtnyi; a hitelbank, továbbá a kereskedelmi és hitelintézet által megszavazott 20—20 frtnyi; az iparbank és a népbank által megszavazott 10—10 frtnyi adományokért, a jutalmazandók nevében is halás köszönetet mond *Bieliczky Elek*, isk. igazgató.

Jubileumi ünnepély. A helybeli nagyobb papnevelő-intézet magyar egyház-irodalmi iskolája f. hó 19-én d. u. 1/2 órákor, dícsőségesen uralkodó XIII. Leo pápa ötven éves püspöki jubileuma alkalmából, a nagy pápa tiszteletére, dísz-ünnepést rendez. A hithű ragaszkodás és fűi hódolat tanujára ezen ünnepély, a kétszáz millió kath. szíven nyugvó pápai trón iránt, melynek számolyán ma, a jubileum napján, a zarándokok nagy serege jelenik meg, hogy ünnepelje az agy pápát és felajánlja ajándékait. A papnevelő-intézet magyar e. i. iskolája, nem aranyval, gyémánttal vagy kincsekkel, de önképzésének zseggel áldoz az örömnapra. Az ünnepély tárgysorozata a következő: 1. *Pápai Hymnus.* Duszinsky Lipóttól. Előadja az intézet énekkara. 2. *Megnyitó beszéd.* Tartja Krautmann István IV. e. h. h. az e. i. iskola elnöke. 3. *Üdvözlő szöveg.* Alkalmi költemény, írta Schmidt Géza II. e. h. h. Szavalja Kuna Pál IV. e. h. h. az e. i. iskola jegyzője. 4. *Az Urnak napja.* Mendelsohntól. Előadja Czeizel Antal IV. e. h. h. és Belik Mihály I. e. h. h. 5. *XIII. Leo és Magyarország.* Ertekezés, írta és felolvassa Mész Rézső IV. e. h. h. 6. *Éj a tengeren.* Brambach Józseftől. Előadja az intézeti énekkar. 7. *Hungad kardja.* Költemény, Garay Jánostól. Szavalja Blazsek Lajos III. e. h. h. 8. *Záró-beszéd.* Mondja az e. i. iskola elnöke. 9. *Feladás.* Oláh Miklóstól. Előadja az énekkar.

Halálozás. *Öz. Pálhegyi György* Fr. é. sz. asszony, Podhradszky György, lapunk tordelőjének édes anyja f. hó 15-én hirtelen elhunyt. Lapunk technikai vezetője fogadja ezen megrendítő és potolhatatlan vesztesége alkalmából legmélyebb részvétünket. Viszátalja némileg az a tudat, hogy szeretett édes anyjának öreg napjaira önmegtadással párosult gyamolítója volt.

A nyitrai jogásztestély folyó hó 16-án tartott meg a Szarvas-vendéglő dísz-teremben s mint örömmel értesülünk bal nem volt. Jelen voltak: *Thuróczy Vilmos* főispán és *Craus István* alispánnal együtt a közigazgatási tisztviselők, a bírói kar elen *Sándor Géza* kir. törvényszéki elnökkel, a pénzügyi tisztviselők *Magyar Miklós* pénzügyigazgatóval, *Pongrácz Kálmán* a kir. közjegyző kamara elnöke, számos ügyvéd s mint vendégek dr. *Thuróczy Károly* és dr. *Bienstock* orvosok, *Beukó László*, dr. *Acsay* és *Ferenecy* kegyesrendi tanárok. A felolvasást dr. *Kostyál Miklós* megyei t. főjegyző tartotta Bosznia törvénykezési és közigazgatási viszonyairól. A boszniai birtokviszonyokat, a mohamedán házassági jogot, az igazságszolgáltatás minden ágát, a közigazgatást és a pénzügyet részletesen és szakavatottan ismertette, s a hallgatóság figyelmét rokonszenves s valóban magas tudományos színvonalon álló felolvasásával egészen lebilincselte. A jelen voltak a legnagyobb elismeréssel fogadták a felolvasást s a felolvasót lelkesen megjelenezték. A közvácsora alatt szellemes toasztokban nem volt hiány. *Sándor* kir. törvényszéki elnök a közigazgatási tisztviselőkre különösen a fő- és alispánra emelte poharát; *Craus* alispán viszont a bírói kart etette. A pénzügyi tisztviselőket dr. *Kósa* ügyvéd, az ügyvédek pedig *Gnóth* Zoltán pénzügyi fogalmazó köszöntette fel. Toasztokat mondott meg: *Mérey* Lajos orsz. képviselő dr. *Kostyál* Miklós felolvasóra, dr. *Kostenszky* Géza a vendégekre, dr. *Csepreghy* a principálisokra, dr. *Acsay* Antal a jogászfutalásra stb. Az egész est alatt nagyon vidám hangulat uralkodott, s a jó kedvet még fokozta *Dombay* Hugó ügyvédnek rendkívül talpraesett humoroszkje; „Smatlav contra Biehaes peres ügy”, melyet *Rédeky* Géza városi kapitány olvasott fel.

Meghívó. A nyitrai megyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya a folyó évi február hó 21-én Nyitrán az egyesületi helyiségben d. e. 10 órákor ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak. *Hervey Odescachi Géza*, egyt. elnök. *Meskó Pál*, egyt. titkár.

Egy humanus intézmény. A nyitrai kath. betegsegélyző egyesület évi kezelési kimutatását köszönettel vettük. Hogy némi érdeklődést keltsunk ezen feletle emberbaráti szövegkezet iránt, felmentjük, hogy az egylet tagjai megbetegedések esetén 6 hónapig díjtalan gyógykezelésben és ingyen gyógyszerekben részesülnek. Betegségök tartama alatt pedig három hónapon át számukra naponként 40 krnyi beteg-járulékot utalványoznak ki. — Minden ferjezett gyermekágyas nő ugyanevak napi 40 kr segélyben részesül szülese alkalmával két héten át. Halálozás esetén az egyleti tag temetkezési költségeire, aki havonként 30 krt fizet 12 frt, aki pedig 35 kr havi járulékot beszolgált 24 frtot utalványoznak ki. — Ezen előnyökben részesülhetnek mindazok, akik feletveleők alkalmával 1 frt 40 krt, azután pedig

havonként 30 krajcárt (illetőleg 35 krt) adnak az egylet pénztárába. — Az egyesület most meghívást bocsátott ki XII-ik rendes közgyűlésére, mely f. hó 26-án délutáni 2 órákor fog megtartatni a „Népbank”-féle helyiségben. A gyűlés napján délelőtt 9 órákor a kegyesrendiek templomában egyt. szt. mise lesz; felkértenek tehát a tagok, hogy a sz. misén részt vegyenek. Ezen meghíváshoz mellékelve vannak az alapszabályok és az évi kimutatás, melyből legnagyobb csodálkozásunkra azt tudtuk meg, hogy csak 186 tagja van az egyletnek. Az egylet múlt évi bevétele 1110 frt 14 kr, kiadása pedig 1103 frt 33 kr. Vagyon 3446 frt 42 krt áll.

Balesetek. *Schuch Mária* nyitrai pártutcai lakos folyó hó 17-én padlásra akarván menni, a sikos jégtalajon letrája elesés-ván oly szerencsétlenül bukott le, hogy balkegyét törte. — *Ehrengruber Vincéné* mult vasárnap udvarán elesés-ván lábát törte.

A nyitrai kath. legényegylet farsangi mulatsága igen szépen sikerült. Előadtk Murai Károlynak „Virágakadás” e. egy felvonásos vígjátékát, mely a leggyakorlabb dilettansok ügyességét is próbára teszi, de a legényegyleti dilettansok is megoldották szerepüket becsületesen. Oly biztosan és otthoniasan játszottak, mintha csak a színpadon keresnek mindennapi kenyerüket, vagy legalább is a nyitrai színi iskolának növendékei volnának. Valamennyi között kitünt Szöllösy Irma kisasszony „Nelli” szerepében: no hisz ő már nem egy sikert és tapsot aratott a Thalia istennő legényegyleti csarnokában. Richter Gizi k. a. jól adta a „Marta” német, Reindl Fancsi k. a. meg a „Katica” szerepét. Az egyleti tagok közül Rinyovszky János, Brunner Győző, Jancsics Károly szerezték dícsőséget önmaguknak és az egyletnek. Meg a kis Gombárik Pista is „Odón” szerepében jelet adta színeszeti tehetségének. Hogy ez előadás ily szépen, a közönség teljes melegegésére folyt le, azt nt. *Szendő Kálmán* egyleti másodelnöknek kell a rovására írni, mert fárdatlan vezetésével és előadásnak ügyes rendezésével a sikert biztosította. A rendező és a szereplők faradtsága meg is lett jutalmazva, mert oly díszes és nagy számú közönség gyűlt össze, hogy a legényegylet most már díszesen kifestett és berendezett helyiségei ismét szűkösek bizonyultak és az egyleti pénztáros alig győzte a sok belepti jegyet kiszolgáltatni.

Helyreigazítás. A F. M. K. E. választmányi gyűléset nem, mint tervezte volt vasárnap, hanem kedden febr. hó 21-én d. e. 11 órákor tartja a megyeház nagy-teremben.

Köszönet-nyilvánítás. A nyitrai kath. legényegylet február 12-én tartott este-lyen felülizettek: Markovics J. 1 frt 40 kr, Balogh A. 1 frt, Arnold B. 1 frt, Arnold R. 1 frt, Belák Jánosné 1 frt, Szabó J. és Belák K. 1 frt, Neugebauer N. 1 frt, Ott A. 1 frt, dr. Mihalovics E. 1 frt, Böcz A. 80 kr, Weigl A. 80 kr, Sztranyovszky 80 kr, Pagács P. 80 kr, Rácz I. 50 kr, Kutvaszer I. 1 frt 40 kr, Zongor J. 40 kr, dr. Franczisz L. 40 kr, Skoluda L. 40 kr, Juracka J. 40 kr, Duszinsky L. 40 kr, dr. Bangha I. 40 kr, Drexler J. 40 kr, Rinyovszky P. 40 kr, Kristóf 40 kr, F. I. 40 kr, Felix R. 40 kr, Morvay Fancsi k. a. 40 kr, Szecsényi 40 kr, Csernyák J. 40 kr, Krész Anna k. a. 50 kr, Reisz A. 40 kr, Dvorák 40 kr, Vagner J. 1 frt, Tagányi F. 1 frt, Necessy E. 2 frt, dr. Biringer F. 1 frt, Jeszenszky A. 1 frt, Durdik A. 1 frt, dr. Dudek J. 1 frt, Belák J. 1 frt, dr. Tóth J. 1 frt, Huszár I. 1 frt, Belák C. 1 frt; összesen 33 frt 40 kr, hozzáadva a rendes belepti díjakat 105 frt és 70 krral gyarapította e sikerült mulatság az egylet pénztárát. — Ez alkalommal az egylet partoló tagjai köze léptek: dr. Bangha István ügyvéd ur 2 frt és öz. Aranyossy Katalin urnő 5 frttal. — Az egylet céljaira pedig adakoztak: a nyitrai takarékpénztár 20 frtot, nyitrai kereskedelmi és hitelintézet 10 frtot és a nyitrai hitelbank 10 frtot. — Fogadják a kegyes adakozók itt a nyilvánosság terén is szívünk őszinte köszönetét és halánkkal párosult elismervényünket. H. J.

A gazdabál alkalmával a költségek fedezésére felülizettek: O méltósága *Thuróczy-Toth Zsuzsanna* 25 frt, *Vagyon István* 14 frt, *Mérey Lajos* 2 frt, *Jovag Chwalibogowski Sándor* 2 frt; összesen 43 frt. Mely összegert lapunk utján is forró köszönetet mondja a rendezőseg.

A nyitrai izr. nőegylet a mult hónapban tartott közgyűlése alkalmával a varrosszerte ismert és a legjobb hírvének örvendő dr. *Löwinger Mór* urat, az izr. nepekonyha alapítása és vagyonának kezelése körül szerzett érdemei fejében tiszteletbeli tagjává választotta. A megválasztásáról szolo, díszesen kiállított okmányt f. hó 15-én egy helybizottság *Schönfeld Fanny* urnővel elen nyújtotta át szép beszéd kíséretében, a melyre az ünnepelt meghatóttan válaszolt.

Nyilvános köszönet. A helybeli pénzintézetek, nevelg: a takarékpénztár 25 frt, a kereskedelmi és hitelintézet 20 frt, a hitelbank 15 frt, az iparbank és népbank 10—10 frtnyi adományban részesítettek a nyitrai izr. nőegyletet, a miert is ezen egylet elnöksége nevezett pénzintézeteknek ez uton halás köszönetet mond.

A nyitrai hitelbank f. hó 12-én tartotta XX. rendes közgyűlést. Az elnök

akadályoztatása folytán *Craus István* intézeti alelnök, mint közgyűlési elnök vezetése alatt. *Craus István* 6 nagysága üdvözölve a közgyűlés tagjait, visszapillantást vetett az intézet 20 évi fenállására; párhuzamba állítva a multat a jelenel, dícsérelve emlékezett meg a bank tisztviselői, de különösen annak ez időszertint vezetősége felől, mely utóbbinak köszönhető az intézet nagymérvű fejlődése és részvényei belértékének rohamos növekedése. Ezek után az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével dr. *Tersyánszky Gézát*, az intézeti jogtanácsos helyettesét, annak hitelesítésével pedig *Gerstl Gyula* és *Rédeky Géza* részvényeseket bízta meg. Az igazgatósági jelentésben foglalt indítványok egyhangulag elfogadtattak s ezekhez képest a tavalyi év 34124 frt 22 krnyi nyereségéből 6000 frt az intézeti tartalékalapnak 40000 frtra való emelésére, 18000 frt az idei szelvényeknek darabonként 18 frttal eszközöndő beváltására, 6032 frt 93 kr pedig a jövő évi nyereség szaporítására fordítottat. A szelvényeknek azonnali beválthatása megkezdhetőnek nyilvánítottat. Az igazgatóság kebeléből a forda szerint kilépő tagok, névszerint: *Babóthy Márton*, *Gerstl Mór*, *Kohn Dávid*, *Mérey Vince*, *Markstein Ignác* és *Pongrácz Kálmán*, titkos szavazás utján újból egyhangulag megválasztván, a közgyűlés, annak elnökeként éltetésével berekesztetett.

Piaci gabonárák Nyitrán febr. 17-én tartott hetivasáron: Rozs 6 frttól 6 frt 40-ig, Buza 6 frt 80 krtól 7 frt 30 krig, Arpa 4 frttól 4 frt 60 krig, Bab 4 frt 60 krtól 6 frt 80 krig.

Vegyes hírek.

Halálozás. *Silányi Ferenc* aradónai plebános folyó hó 10-én elhunyt. Híveit és a vidék őszinte részvéte mellett temettetett el 12-én. Administrátornak *Lenkey Károly* nagytapolcsányi segédlelkész lett kiküldve.

Eskütvő. E hó 8-án az illavai kápolnában örök hűséget esküdött *Kenessy Mariskának* *Krasznaynszky Antal* — *Victoris* János arany sarkantyus vitéz és *Trencsénmegye* nagy földbirtokosának — általános tisztelt és kiváló szakképzettséggel bíró tisztartója. Az esküvő után — melyet Dr. *Chorényi József* esp. hely. fényes segédlettel vezgett, — a rokonság és a tisztartó barátai hivatalosak voltak „*Schimpel*” illavai uradalmi vendéglős disztermébe, a hol megtartott a villásreggeli. Az asztalok *Schimpel* vendéglős, szakács remekei és *pincéjének* legfinomabb nedűi tartalmazó edények alatt görnyedtek. — Toasztokban sem volt hiány. Az első *Krasznaynszky Károly* trencsénii főgimnázium tanára mondta, a koros szülőkre üritven ki poharát, azután *Tesselszky Br.* Popper uradalmi igazgatója, elttvén *Victoris* János és pártalan jósvája családját stb. Utójjára beszélt *Dr. Chorényi József*, és az ő nála már megszokott eloquenciával oly meghatóan éltette a házaspárt, hogy mindegyik szem kövözött, a 30 sziv egy szivve lett, és e szivből vízhangzott az „eljen”. Deután 4 órákor a házaspár haza vonult Horócsra, itt azonban *Demosthenes* nével szebben beszélt a tett, ugyanis a horóci és dulo-njfalusi jómódu gazdák kiváló szeretetük és tiszteletüknek némi jelt adandók diszkaput állítottak „Isten sokáig éltesse az új párt egészség és melegegésben” című felirattal. A sok távirati óhajhoz mi is csatlakozunk, — írja levelezőnk — kívánva az új házaspárnak, hogy legyenek igaz szeretettel egymás iránt, azon szeretettel, melylyel a hitvestárs mint elagott nő, ép oly kedves férje előtt, mint volt menyasszonyi koszorújában.

Tilos uton. *Balkó János* esitári lakos f. hó 17-én rövidíteni akarván utján, keresztül ment a határon és tilos utra lépett. *Zsuzsik János* esitári esősz figyelmeztette, hogy letert a — jó utról, mit azonban *Balkó* tudomásul venni nem akart, mert is szavainak nagyobb nyomateköt kölcsönzendő, vak töltését az engedetlenkedőnek oly közelről látta arcába, hogy a szerencsétlennek a puskaporszemek formaliter belevesődték arcába, és most úgy néz ki, mintha távírozva volna. A sérült kórházba szállítottat, míg a tulbuzgó határcsözt az ügyészseg fogja felelősségre vonni.

Érsekujvárról írják lapunknak: Többször hallottuk ama kifejezést, hogy *Ersekujvár* közönsége nem tud lelkesedni a művészetet, nem pártolja azt, mi szép, mi az emberi kedélyt nemessive szórakoztatja. Ezen állítást eklatánsul cáfolja meg *Ersekujvár* művelt közönsége, midőn a kebeléből megalakult dalárda farsang hétfői mulatságban oly fényes számban megjelent — bizonyítva, hogy igenis *Ersekujvárról* pártolják a művészetet, ha az *igazi* és nem talmi. Legelőször is kalopot kell emelnünk a fejlődésében is oly szép eredményeket már eddig is felmutatott dalárda tagjai, de kiválóan vezetői, névszerint: *Druga József* d. elnök, *Mészáros Cornél* háznagy és főrendő, *Dubrovay Károly* karmester és *Nemesványi N.* főszereplő urak előtt, kiknek különösen köszönhetjük ama élvezetdús estét. Programmszerűleg előadattak a következő darabok: 1. *Gonduló*, farsangi dal. 2. *Hét esillagból*... dongó karral kíserve és „Zöldre van a rascos kapum festve” trivál befeljezve. 3. A jövő század zenéje, papir-trombitákon, farsangi kosztűben, igen kitűnő

sikerrel, a közönség zajos tetszés nyilvánítása mellett a dalárda által indulóban előadva. 4. Néma játékok, humorisztikus darab két felvonásban. 5. A helyi viszás viszonyokat ostromló tréfás kuplék, különösen feltüntetve Érsekújvárt mint valóban „Lagunák városát”, melynek főtere ez idő szerint egy valóságos tenger, természetesen befagyva, és az iskolás gyermekeknek kitűnő koreolyázó, és néha-néha furdóhelyül szolgál. Előadott a közönség viharos tapsai közt a dalárda egyik derek tagja által. Befejezésül a dalárda egy vig kis népdalt adott elő, azután következett a tánc egész virradatig. A műestelen résztvevő közönség számát 200-ra teszik. Mondja tehát valaki hogy Újvártól nincs művelt közönség.

Chrabor községben e hó 16-án vigyázatlanságból egy 8 éves gyermeket egy megvadult kandiszné megröghant, s mielőtt a gyermek szülei segítségére siethettek volna több helyen súlyosan megharapta a kis gyermeket.

Nagy-Surányból írják lapunknak, hogy az ottani önkéntes tűzoltó egyesület folyó hó febr. 11-én a Schwitzer-féle helyiségben táncmulatságot rendezett. A vendégek közt ott voltak *Lippmann L.* lovag, *Dr. Deutsch József*, *Csiffáry Edé*, *Geyer Károly* járási tűzfelügyelő, ki a tűzoltók emberbaráti intézménye körül hervadhatlan érdemeket szerzett magának a járásban, továbbá *Schultzeisz József* a tűzoltó egyesület elnöke, *Klimó Kőrjegyő* stb. és azonkívül az annamajori urad. önk. tűzoltó egyesület tagjai. 8 órakor kezdődött a kedélyes mulatság, mely egész kiválóan kivirradtig tartott.

N-Tapolcsányból írják lapunknak, hogy az ottani kath. elemi iskola kegyelettel ülte meg ő szentsége XIII. Leo 50 éves püspöki jubileumát. Szombaton, febr. 18-án reggel 9 órakor iskolai ünnepély rendeztetett. Másnap a zárdanővédek kitűnőnek ígérkező színi előadást tartanak, melyre a városi és vidéki intelligencia meg van hívva. Este ő Nagysága *Szentségi Vilmos* espereskanonok ur házában ő Szentsége jubileumának emlékére az intelligencia egy jó része barátságos estélyre hivatalos.

Ő Szentsége jubileumát illetőleg arról tudósítják lapunkat Csacáról, hogy az e lap hasábjain már említett lengyel lapszerkesztő *Stojalowski Szaniszló* egy nyitrai apátságban pap szerkesztése mellett kiadta folyó hó 19-ére 1000 példányban a következő broszúrt: XIII. Leo Pápa 50 éves püspöki jubileuma 1000 példányban ő szentsége születési helye s arcképevel. A füzetek Kiszucavölgy következő plébániába küldettek szét ingyen ő szentsége jubileuma napján történendő föszaszt veggett: Csáca, Cserne, Krásznó, Ocsadnícza, Rakova, Sztkálé, Szkalité, Makov, Zakopese, Viskoka s Turzofalva. Ilyen módon népünk többit fog tudni a jubileumról.

Tűz. E hó 3-án Salgón tűz ütött ki, a hó 3 ház leégett. Emberben állapotban kár nem történt. A tűz keletkezésének okát nem tudni.

Privigyének a farsang utolsó napjaiban szívesen látott vendégei voltak. Privigye ugyanis alig várja már azt a vasutat, mely a nagyvilággal összekösse, s melyet számára már több ízben kimértek. Jelenleg pedig itt járt az a bizottság, melyet a Detrich s érdektársai szövetsége küldött ki, hogy a határt a Nagy-Belictől—Turocha vezető údra számára fölmérjék. Így Privigyének a vasúthoz helyezett, többször lohadó reménye újra éled.

Farsangzárás Privigyén. Karnevál herceg ez ideig uralkodása a felsőbb hatalmak által tudvalevőleg nagyon rövid időre volt szabva. A kik tehát szeretnek udvarában mulatni, ez idén nagyon igyekeztek az időt kihasználni. Privigyei alattvalói e hó 12-én s 14-én tartottak búcsu-táncos-télyeket tiszteletére. Az előbbi az „Olvasókör”, az utóbbi a „Casino-egyesület” rendezte. Az olvasóköri táncmulatság a polgári osztálynak képezte találkozóhelyet, a kaszinói „hölgy-estélyen” pedig Privigye elite-közönsége jelent meg. A jó kedv egyik mulatsá-

gon sem hiányzott. A herceg hódoló lovagjai, hogy itteni tartózkodását menell kellemesebbé s emlékezetesebbé tegyék s hogy az uralkodása rövidségét a jó kedv fokozásával potolják, derekasan kitétek magukért, s tomboló jó kedvvel táncoltak kivilágos kivraddtig, az olvasókörben a privigyei városi zenekar, a kaszinóban a nagy-tapolcsányi nemzeti zenekar muzsikája hangjainál.

Öngyilkosság. Ludanyban e héten a bíró szolgálja fölakasztotta magát, alitóltag a gazdája nem akart neki penzt adni a farsangra. Igazán méltó ok, hogy az ember megvaljék az ettől!

Gyilkosság. Folyó hó 13-án Csermenden gyilkosság történt. *Gröninger Gerő* 51 éves nős jómódú német paraszt este 11 órakor hazafelé tartott, midőn a falu derekán a koresma és a bíró lakása közelében három férfi orvul megtámadta. Dacára annak, hogy a koresmában szólt a muzsika s az emberek elbent voltak még, a három cinkos röviden vegzett áldozatával. Öt furkóbot-ütést mértek az áldozat fejére. Az áldozatot folyó hó 14-én boncolták fel, s a vizsgálatot *Dr. Fityma Sándor* vizsgáló bíró erélyesen megindította. Mint hallatszik, már el is fogták a főtettest a falkas-dovoráni bíró fának személyében.

Favágás áldozata. Folyó hó 15-én Tomaskó Istvánná 50 éves sopornyai lakosra a ki a közeli báró Schey-fele uradalomhoz tartozó erdőben Kővecsenen napszámban dolgozott, favágás közben egy kivagott fatörzs oly szerencsétlenül esett, hogy rögtön meghalt.

Darázsiról értesülünk, hogy ott f. hó 14-én este az ottani községi bíronak *Martiska Jánosnak* valami ismeretlen ember az ablakán belélt. A golyó nevezett homlokából horzsolta. Az ismeretlen tettest, a csendőrség nyomozza.

Rémes gyilkosság. Nyitrai megye Farkasd községében *Kürthi Dávidot* és nejét e hó 8-án virradóra meggyilkolták. A gyermektelen házaspár szobájában, mint rendelkez, akkor is egy férfieseléd halt ki, a mint vallatásra fogták, azt vallotta, hogy a gyilkosokat előre történt megegyezés folytán ő boesatotta be úgy, hogy az ajtót már este nem zárta be. A három testvér már tíz óra tájban este zavartalanul ment be s vegzett el irtóztat, kegyetlen munkáját. Egyik testvér az alvó, amugy is betegeskedő öreg asszonyt, a fejére mért fejszeapással ölte meg, úgy hogy szörnyet halt. Azalatt a másik testvér az öreg ember fejét törte össze több fejszeapással úgy, hogy agyveleje kilátszott, a harmadik testvér a szolgálva fogadtatott hallgatást, mert — mondá — különben őt is megölik. A szolgálva megígérte a hallgatást s átadta a gyilkosoknak a kézpenzt, mely bír szerint 6000 frt volt. A szolgálva által vallott gyilkosokat Illés Károly, Illés Pál és Illés János három testvért, azonnal elfogták, kik dacára a legszigorubb vallatásnak és azon körülménynek, hogy a kutató csendőrök meg is találtak az Ilésék padlásán sok gaz között eldugott veres fejszét és egy veres zsáok, konokul tagadnak. Tagadják persze azt is, hogy a pénzről tudnának. E hó 12-én reggel a három testvért és a szolgálva láncra verve, a csendőrök a városházától, hol elzárva voltak, elhajtották Tornocra.

Közgazdaság

Tenyészállatvásár Nyitrán. A folyó évi ápril hó 8-án és 9-én a honvéd-sátortábor istállóiban megtartandó díjazással egybekapcsolt II-ik tenyészállatvásáron mindenféle gazdasági tenyészállat dús választékban lesz kapható, u. m. berni, simmenthali szarvasmarha s ezek kereszteszei, ménék, kancák, mangolicza és angol sertések, gyapju és húsjuhok. A vármegye legjelesebb tenyészetei fogják ezeket szolgáltatni.

Ügetőverseny Nyitrán. A Nyitrán ápril 8-án és 9-én megtartandó ügetőverseny ismét a *nyitra-verbólyi országút* azon részén fog megtartani, hol az a mult évi október hóban igen nagy érdeklődés mellett lefolyt. Versenydíjak gyanánt értékes és műveszi kivitelű emléktárgyak fognak szolgálni.

Vármegyei apaállatvizsgálók. Miután az idő már nagyon előrehaladt s az apaállatvizsgáló bizottságok közül még egy sem tett jelentést eljárása eredményéről, a nyitrai megyei gazdasági egyesület kéri az elnök urakat, hogy a bizottságokat összehívni, de ha fölhívásuknak eredménye nincs, a vizsgálatot egyedül és okvetlenül meg e hóban megejteni sziveskedjenek. Az egyleti elnökség kéri a bizottságokat, hogy eljárásuknál a legnagyobb szigorot alkalmazzák, mert csak így fogjuk elérni azt, hogy minden 70 darab tehén után egy kifogástalan tenyészbikája legyen a közsegnek. Együttal figyelmeztetjük a községi előjárókat, hogy a hiányzó tenyészállatokat legutányosabban a nyitrai megyei gazdasági egyesület anyagi támogatásával az ápril hó 8-án és 9-én Nyitrán megtartandó tenyészállatvásáron szerezhetik be.

Kérelem a jegyzőkhöz. A nyitrai megyei gazdasági egyesület felhívja a földműves gazdák figyelmét a Nyitrán ápril 8-án és 9-én megtartandó tenyészállatvásárra, a mely alkalommal ezek kiválóbb tenyészállatai je,entékeny számu, tekintélyes díjakkal fognak jutalmaztatni s a mellett azokat jó áron értékesíteni is módjukban lesz. Az egyesület itt fogja összevásárolni azon tenyészbikákat, melyeket aztán a községek között kedvezményes árak és részletfizetési feltételek mellett kioszt. Ezen utóbbiaknak a gazdasági egyesület előlegezi az egész vételárát, mely másfél év alatt térítendő meg. A községek jelentkezzenek március 15-éig a nyitrai megyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál Nyitrán. Ugyancsak innen szerezhetik be a szükséges bejelentési ivateket, melyek ugyancsak március 15-éig küldendők be.

Irodalom.

Megjelenik ápril hó első napjaiban „Salve Regina! Menyország királynéja” című könyv, mely elmelkedéseket tartalmaz a május hó minden napjára. Szerzője Oltványi Pál prépost, Ajanlhatjuk a lelkeskedő papságnak, mint a májusi szent beszédek gazdag forrását. Ár: füzve 65 kr, kötve 90 kr. Kapható a szerzőnél Szegeden (Szeffü-utca 6. sz.)

„Ámitás és valóság” cím alatt jelent meg egy füzet dr. Csapori Gyula tollából, mely újabb adatokat tartalmaz a magyarországi szabadkőművesek leálcazásához. A szerző már ismeretes, mert hasonló tartalmú művet már többet írt, azért már eleve lehet fogalmunk ezen új műve becseről. Kizárólag a magyarországi páholyokkal foglalkozik és saját szavaikkal bizonyítja be, hogy titkos társulatot képeznek, bármennyire rugaszkodnak is ezen jelző ellen. Ebből kimutatja egyszersmind, hogy a szabadkőműveség veszélyes, mert a ki jót akar, nem bujálk s nem fel a felfedeztetéstől. Nagyon ajánljuk e művet a közönség figyelmébe, mert a mint a zacherlin jő a ház piszkos rovarai ellen, ép olyan jó ezen füzet a társadalom piszkos fergének, a szabadkőműveségnek garázdálkodásai ellen. A füzet kapható: Buzárovits Gusztávnál Esztergomban. Ár 50 kr.

Törvéyszéki csarnok.

M. Kir. Curia által elintézt perok.
5364. Tonheiszter Mihálynak, — Tonheiszter Lukács ellen, szerződés érvénytelenítése és telekkönyvi bekebelezés törlése iránti perben, — a II-od bír. ítélet helybenhagyva.
11638.1419. Ehrenreich Józsefnek — Kohn Rezső ellen előleges bírói szemle elrendelése iránti ügyben, — a feltolyagos bíróságtól visszautasított.
Pozsonyi kir. ítéli táblánál elintézt perok.
5903.1629. Magyar K. Kincstárnak — Cseh József ellen 915 ft 90 kr. iránti végrehajtási ügyben, — az I-od bír. végzés helybenhagyott.
6368.1626. Szottina községben italmérsi jogért megállapított 259 frt 20 kr. kártalanítási összeg kitulványozása ügyében — az I. bír. végzés helybenhagyva.
5702.1631. Nemes-Jác községben Berdach D. és társai által gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozó tulajdoni igény iránti perben, az I. bíróság ítélete helybenhagyva.
3984.1499. Duga János és társával, Paulusz István ellen ingatlanlásig bírtoke iránti perben az I. bír. ítélet helybenhagyva

Nyitrai kir. törvéyszék által ítéletileg elintézt perek.

1456. Dombay Hugó felperesnek, Szabó Vincs ellen 15 frt iránti perben, felperes követelése 14 frtban meg lett állapítva.
1468. Dombay Hugónak, Ambrózy szül. Dzurák Anna ellen 49 frt 90 kros perben, felperes követelése 36 frt 35 krosban lett megállapítva.
1511. Szurovy János és társa felperesnek, özy. Szurovy Mária ellen szerződés érvénytelenítése iránti perben, felperes követelése hely adottott.
1548. Gróf Hunyady Imre felperesnek, Altmann Antal és társai ellen 593 frt 70 kr iránti perben, felperes követelése hely adva.
864. Sloszár Erzsébet férj. Szedlácsek felperesnek, Omasztanszky József és t. ellen, szóbeli végrendelet megállapítása iránti perben, felperes követelése hely adottott.
15194. Schlesinger Johanna felperesnek, dr. Engel Ignác ellen 545 frt 70 kr iránti perben, felperes követelése hely nem adottott.
1551. Rudnyánszky Pál mint Polják szül. Pázsicsky Vincencia engedményese felperesnek, náhai Pázsicsky Manó örökösei ellen 3234 frt iránti perben Polják szül. Pázsicsky Vincencia részére a főska megítélve.
16408. Domanicza szül. Szeneczei Katalinnak, öv. ifj. Török Jánosné szül. Balogh Julianna ellen ingatlan részbírtok kibocsátása iránti perben, felperes követelése elutasítva.
488. Hoppán szül. Gajdos Máriának, kk. Bujdák Vilmos elleni özvegyi jog és hozomány elismerése iránti perben, felperes követelése hely adva.
13290. Blósz Skribenszky Antal felperesnek, özy. Stigliczy Apollónia ellen ingatlanok bírtoke iránti perben, felperes követelése elutasítva, alperes viszonykeresetnek hely adva.
1557. Tejfaluusz Jenő felperesnek, Csóka Árpád és társai ellen számadokk helyesítése iránti felhívási perben, felperes követelése I. rendű alperessel szemben hely adottott.

Telefon.

Sz. urnak Privigyén. A felvidéki m. közm. egyesület — tudunkkal — nem fordítja jóvedelmét a színeszt pártolására, így tehát fölszólalása tárgyaltan. Az egyesület ugyan nem áll jól, de azért nem olyan fekete ám az ördög, mint aminek — Privigyén festik. — A kérdéses cikk elkerülte figyelmünket.

Dr. Langfelder L. urnak A „gorombaság” megérkezett, de udvariasságból ma helyet engedünk egy hölgynek. Aztán meg a mi kedves Tarokk Pistának is vár már egy — partiera. Nagyságodnak egyik legújabbban megjelent német művét is beküldték lapunknak (Urtica urens), de az csak akkor volna élvezhető, ha egész terjedelmében adnánk. A kiállításba helyezett természettudományi népies írtakezést örömmel fogadjuk, annál is inkább, mert on ezen a téren szakferfi — Az ék-írás ne nyugtalanítsa; megfogjuk mi azt Maurice Prou legújabb parisi műve nyomán, s ha nem, elküldjük Prof. Karabaczecknek Bécsbe. Az ért az ilyeneknek.

Tapolcsányba. Amalthea kecskének bősz szarvához hasonlítana lapunk, ha minden olvasónk oly szorgalmas volna a vidéki hírek beküldésében, mint on; pedig ez által teszik érdekese a lapot vidékünkön. Mi a hírekkel telt szarut annyi köszönettel küldjük vissza.

M. P. helyben. Dr. Zingerle eladta lelkét az ördögnek, ha 30 évig briliánsul mennek dolgai, miről szerződést is csinált. Ide alott alig volt egészséges ember a világon, a doktor urnak annyi paciense akad, s mikor meghalt, mégsem került a pokolba, mert a Tartarusban elővetétek ugyan a szerződést, de nem érvényesíthették jogukat, mert az okmány oly olvashatatlant volt írva, hogy azt maga az — ördög sem tudta elolvasni. — Mi is ugy vagyunk az ön kézirátval.

Brutus. Sietni ugyan eléggé sietett az Express, de terjedelmese tartalmával nem elég korán indult el. Tehát csak a jövő számban. — A „Simplex”, ha duplán is jön, mindig szívesen látott vendég.

Sopornyára. Orvendetes, hogy onnan is élet-jelt adnak magukról. Mások is kérjük.

Dr. D. J. Szívesen látjuk egy kis — honoráriuma.

Surányba. Az utibiztos furcsa históriája a jövő számban.

Felelős szerkesztő: **dr. Toth János.**
Kiadó és laptulajdonos: **Huszár István.**

Árverési hirdetemény.

Néh. dr. Roskoványi Ágoston Nyitra egyházmegye volt püspökének hagyatékához tartozó több rendű és nemű ingók, jelesül: ezüstneműk, ékszerok, nemes fému reliquiák, érmek, hintók, löszerszámok, tűzmentes szekrény, stb. **1893. évi február hó 27-én a következő napjain** méltóságos és fösztelendő *Venczell Péter* ur, nyitrai nagyprepost, mint az örökhatágyó végrendelete végrehajtójának megkeresése folytán, jelenlétben nyilvános árverésen eladati fognak, melyhez a venni szándékozók oly figyelmzetéssel meghívattak, hogy az árverés **Nyitrán, a püspöki várakban** február 27-én délelőtti 10 órakor veendi kezdetét, és hogy az elárverezendő tárgyak a legtöbbet ígérnek azonnali készpénz fizetés mellett nyomban átadati fognak.

Nyitrán, 1893. évi február hó 14-én.

Pongrácz Kálmán,
kir. közjegyző.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kén-savval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kén-savas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: **szőlő-, répa-, rét-, kender-** stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.